

ÎN C H E I E R E

22 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Moroșan Vasile, reprezentată de Gordaș Igor,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Moroșan Vasile împotriva Societății pe Acțiuni „Cet-Nord” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 mai 2017, prin care a fost respins apelul declarat Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Moroșan Vasile și menținută hotărârea Judecătoriei Bălți din 12 decembrie 2016, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție,

c o n s t a t ă :

La data de 06 iulie 2016, Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Moroșan Vasile, reprezentată de Gordaș Igor au depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Cet-Nord” cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantii au indicat că la 16 februarie 2016, Moroșan Vasile s-a adresat cu o cerere către SA „Cet-Nord” prin care a solicitat anulare ordinului nr. 230 din 30 noiembrie 2011 „Cu privire la modul de calcularea a plății pentru apartamentele deconectate”, eliberarea copiilor calculelor care stau la baza pct. 1, 2A, 2B și 3 a ordinului respectiv, eliberarea informației privitor la numele persoanei care a efectuat calculele respective și a copiei ordinului prin care a fost aprobată comisia, creată în baza pct. 4 din ordin.

Menționează că prin răspunsul nr. M-01-11/92 din 24 februarie 2016, primit în luna martie 2016, pârâtul i-a expediat parțial informația solicitată, eliberându-i copia ordinului nr. 230 din 30 noiembrie 2011 și comunicându-i că nu există o dispoziție privind numirea unei comisii speciale în scopul soluționării chestiunilor privind

posibilitatea efectuării. Totodată nu i-a fost expediat un răspuns vizavi de solicitarea privind eliberarea copiilor calculelor, care stau la baza pct. pct. 1, 2A, 2B și 3 a ordinului.

Susțin reclamanții că nu sunt de acord cu răspunsul primit și consideră ilegal ordinul nr. 230 din 30 noiembrie 2011 „Cu privire la modul de calcularea a plății pentru apartamentele deconectate” întrucât calcularea plății pentru energia termică în apartamentele care sunt deconectate de la sistemul de încălzire se efectuează incorect, iar pct. 3 nu stabilește termenul de majorare a plății pentru energia termică de la 10% până la 20%. De asemenea pentru soluționarea chestiunii referitor la diminuarea plății pentru energia termică SA „Cet-Nord” urma să creeze o comisie specială ceea ce însă nu a făcut până în prezent.

Solicită, reclamanții anularea ordinului nr. 230 din 30 noiembrie 2011 „Cu privire la modul de calcularea a plății pentru apartamentele deconectate” ca fiind ilegal.

Prin hotărârea Judecătoria Bălți din 12 decembrie 2016, acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 mai 2017, a fost respins apelul declarat de Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 9 iunie 2017 au fost respinse observațiile la procesul-verbal declarate de Moroșanu Vasile și Gordaș Igor.

La data de 26 august 2017, prin intermediul oficiului poștal, Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Moroșan Vasile, reprezentată de Gordaș Igor, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului recurenții au invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe menționând că instanțele judecătorești deși urmau să examineze cauza în procedura contenciosului administrativ au examinat cauza în procedura contencioasă, în care este imposibilă aplicarea prevederilor Legii contenciosului administrativ.

Menționează că instanța de apel nu a fost în drept să examineze cauza în lipsa argumentelor care nu au fost prezentate în prima instanță, unde acțiunea nu a fost examinată în fond fiind respinsă din motive de procedură.

În context cu referire la prevederile art. 2 al Legii contenciosului administrativ, ce reglementează aspecte ce țin de semnificația unor termen în sensul acestei Legi, relatează recurenții că SA „Cet-Nord” este subiect al Legii contenciosului administrativ iar ordinul contestat, nr. 23 din 30 noiembrie 2011, constituie un act administrativ, adică manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii.

Totodată, invocând reglementările art. art. 14, 17 din Legea contenciosului administrativ, ce vizează cererea prealabilă și termenele de adresare în instanța de contencios administrativ, indică recurenții că ordinul nr. 230 din 30 noiembrie 2011, reprezintă un act administrativ cu caracter normativ care poate fi anulat doar de instanța de contencios administrativ și care poate fi contestat oricând.

La data de 03 octombrie 2017, în adresa intimatului SA „Cet-Nord” a fost expediată copia recursului declarat de Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Moroșan Vasile, reprezentată de Gordaș Igor cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Însă, intimatul SA „Cet-Nord” nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu circumstanțele cauzei și înscrisurile din dosar completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Moroșan Vasile, reprezentată de Gordaș Igor este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în față completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, cu referire la recursul declarat de Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Moroșan Vasile, reprezentată de Gordaș Igor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de menționat acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurenții nu au invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Moroșan Vasile, reprezentată de Gordaș Igor asemenea aspecte nu se regăsesc.

Suplimentar, cu referire la recursul declarat de către Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Moroșan Vasile, reprezentată de Gordaș Igor, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reține că în conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

În conformitate cu art. 434 alin. (2) CPC, termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum atestă actele cauzei și în special din procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 23 mai 2017, când a fost pronunțată decizia contestată cu recurs, reprezentantul Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, Gordaș Igor a participat la examinarea cauzei în instanța de apel (f.d. 83).

Tot materialul probator atestă că prin scrisoarea de însoțire cu nr. de ieșire 12907 din 20 iunie 2017, instanța de apel a expediat în adresa participanților la proces, inclusiv recurenților Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, pentru cunoștință copia deciziei motivate din 23 mai 2017 (f.d. 99).

Sub aspectul dat este important de menționat că din actele cauzei nu este clar când recurentul Moroșan Vasile, a primit copia deciziei cotate, însă potrivit Avizul de recepție CN din 21 iunie 2017, ce se conține la dosar (f.d. 104), Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” a recepționat copia deciziei instanței de apel din 23 mai 2017 la data de 22 iunie 2017.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 112 alin. (1) CPC care stabilește că termenul stabilit în luni expiră pe data respectivă a ultimei luni a termenului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că pentru Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel din 23 mai 2017, recepționate la 22 iunie 2017, a expirat la data de 22 august 2017.

Cu toate acestea, însă cererea de recurs a fost depusă de către Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”

împotriva deciziei instanței de apel din 23 mai 2017, prin intermediul oficiului poștal doar la data de 26 august 2017 (f.d. 106-108) respectiv, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 CPC.

Mai mult că, recurentul Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” nu a invocat careva motive întemeiate care ar demonstra depunerea recursului în termen, sau omiterii acestuia din motive justificate or, odată ce recurentul avea la cunoștință despre examinarea pricinii în instanța de apel și despre decizia pronunțată, depunând recursul peste un termen de 2 luni de la data recepționării deciziei, urma să justifice neîndeplinirea actului procesual în termenul prescris de lege.

În această ordine de idei este cert că depunând cererea de recurs împotriva deciziei instanței de apel peste un termen de peste 2 luni a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

La caz, instanța de recurs notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a deciziei judecătorești emise în instanța de apel și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Așa fiind, în speța de referință *Ponomaryov vs Ucraina* (3 aprilie 2008), Curtea Europeană a reiterat cu titlu de principiu general că deși, în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele *Ceachir vs Moldova*, *Popov vs Moldova* și *Melnic vs Moldova*, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Drept urmare, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv declarat împotriva unei hotărâri definitive, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității juridice, garantat de articolul 6 din Convenție și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil.

În lumina celor relevate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Moroșan Vasile, reprezentată de Gordaș Igor ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), lit. b) și art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Moroșan Vasile și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Moroșan Vasile, reprezentată de Gordaș Igor se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva